



Fotoğraf: Ian Joughin, PSC/APL/UW

## Dünyanın en hızlı buzulu

Grönland'daki Jakobshavn Isbræ, Türkçesiyle Jakobshavn (Yakupsauvin) buzulu çok ünlüdür çünkü, Titanik gemisini batıran buzdağının bu buzulun bir parçası olduğuna inanılır. Ama bugünlerde buzul başka bir özelliği ile gündeme gelmektedir. Bu da Grönland veya Antartika'daki en hızlı hareket eden buzul olmasıdır. Aslında Yakupsauvin buzulu geçmişte de hızlı hareket etmekteydi-1990'dan beri dünyanın en hızlı buzullarından biri olarak kabul ediliyordu-ama Amerikalı ve Alman bilim insanları bugün buzulun eskisinden tam dört kat daha hızlı hareket ettiğini farketmişlerdir.

Bilim insanları bunu uydudan farklı günlerde çekilmiş fotoğraflara bakarak yaparlar. İki gün arasında buzulun ne kadar hareket etmiş olduğuna bakarak, hızını hesaplayabilirler. 2012 yazında Washington Üniversitesi'nden Ian Joughin ve ekibi buzulun hızını günde 46 metre olarak ölçmüşlerdir. Diğer bir deyişle, buzul sadece 24 saatte iki tenis kortu boyu yol almıştır. Buzulun hızı yazın daha yüksektir çünkü hava daha sıcak olduğundan buzulun açıkta kalan ön kısmı daha çabuk erir. Buzulun önündeki buz kitlesi normalde buzulun geri kalanının ağırlığını frenler, ama ön kısım hızlı bir şekilde eridiğinde, arka kısımdaki ağırlık, buzulu daha yüksek bir güçle öne doğru itebilir ve bu da daha fazla hız demektir.

Buzulun hareket hızı çok önemlidir çünkü, buzul daha hızlı hareket edip eridikçe, okyanusa su katar ve bu da dünyanın bir çok yerindeki deniz seviyesinin yükselmesine neden olur. Ian Joughin bunu şu şekilde açıklıyor: "Biliyoruz ki 2000 ile 2010 yılları arasında, yalnızca bu buzul, deniz seviyesinin 1 mm kadar yükselmesine sebep olmuştur. Fazladan hız nedeniyle önümüzdeki 10 yılda bu artışın daha da fazla olacağını düşünüyoruz."

Ian Joughin ve çalışma arkadaşlarının araştırmaları çok önemlidir çünkü gelecekte deniz seviyesinin ne kadar yükseleceğini, ve bunun kıyı bölgelerde yaşayan insanları ne şekilde etkileyeceğini öngörmemizi sağlayacaktır.

*Avrupa Jeobilim Birliği'nin (EGU) 'Grönland'ın en hızlı buzulu rekor hızı ulaşıyor' adlı basın bülteni'nin çocuk versiyonu. Yazar: Jane Robb, bilimsel içerik inceleme: Sam Illingworth ve Timothy Lane, eğitici içerik inceleme: Sally Dengg, çeviri: Özge Özkaya. Daha fazla bilgi için: <http://www.egu.eu/education/planet-press/>.*